interview

Kerstman en rendier niet toegestaan
25 jaar Kerststallenroute Baarn

DOOR **CAROLIEN PAASMAN**

De viering van het 25-jarig jubileum moest wegens corona worden uitgesteld, maar met meer dan 260 kerststallen beleeft de Kerststallenroute Baarn hoe dan ook een bijzondere editie. “We willen de traditie in ere houden én het kerstverhaal onder de mensen brengen.”

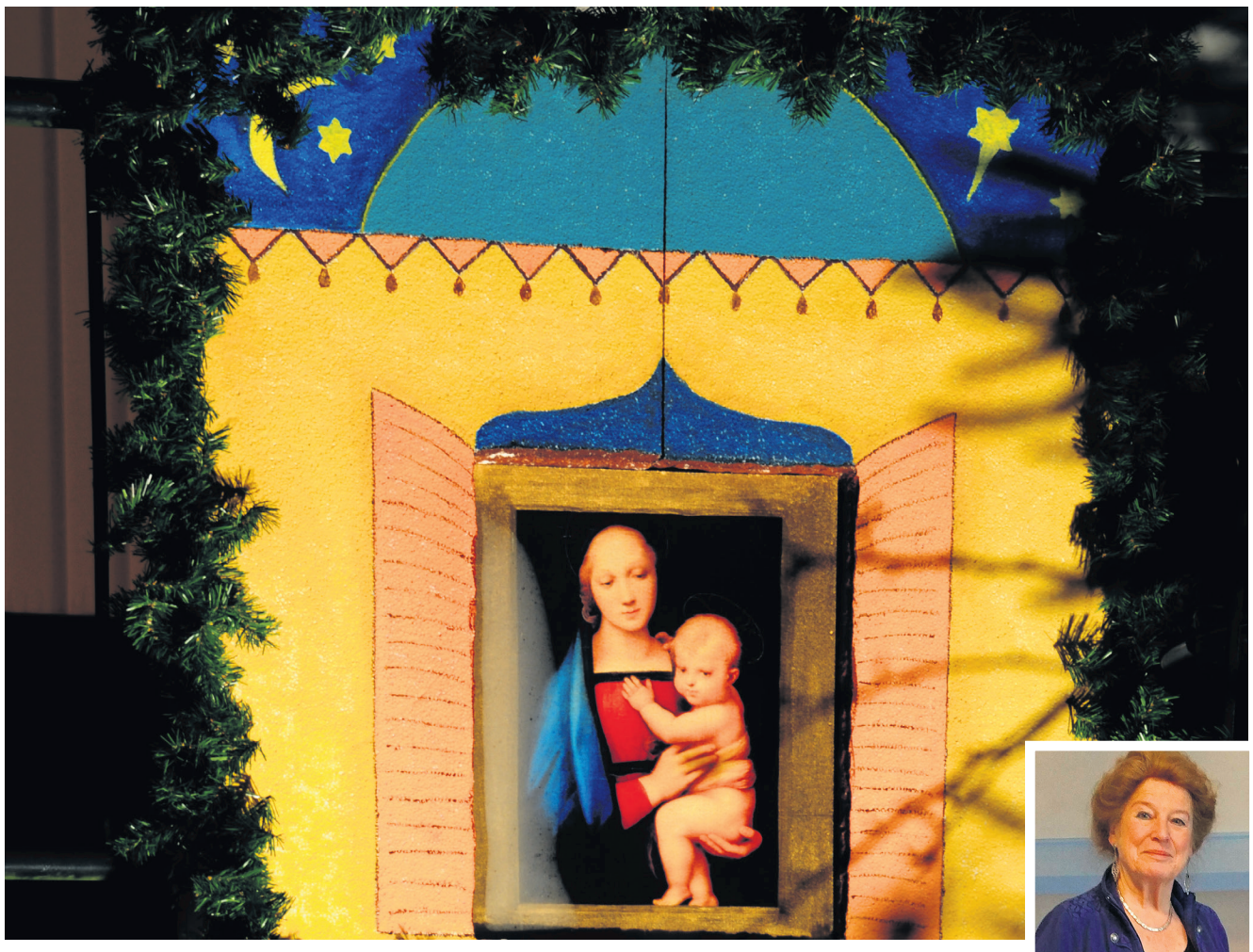

Jacqueline van den Eshof neemt zelf met twee kerststallen en een kerstdrieluik deel aan de route. | Foto: Carolien Paasman

Het is topdrukte bij Jacqueline van den Eshof-Ansinger. Ze is initiatiefneemster van de Kerststallenroute Baarn. Vorig jaar deden bijna tweehonderd Baarnaars mee, dit jaar staan er meer dan tweehonderdzestig kerststallen in tuinen langs de vijf kilometer lange route. Als het publiek voldoende afstand houdt, is dit evenement zonder aanpassingen coronaproof. Misschien is dat wel een reden voor het enorm toegenomen animo, denkt de creatieve bewoonster van de Smutslaan, een straat waar maar liefst achttien kerststallen te zien zijn.

Van den Eshof krijgt aan de lopende band e-mails binnen. “Vandaag verstrijkt de deadline voor het aanleveren van de verhalen achter de stalletjes. Die kun je straks beluisteren door met je mobieltje een QR-code te scannen die bij de stal hangt.”

In de serre van haar begin twintigste-eeuwse woning ligt een indrukwekkende berg bezemstelen van de Action. “Maar 72 cent per steel.” Daar komen straks de sterren op die de route markeren. Die liggen nu nog te drogen op zolder, ze zijn door Van den Eshof voorzien van een frisse verflaag. “In deze periode gaat er veel tijd inzitten. Ik heb gelukkig veel energie en van half januari tot september heb je er geen werk aan”, vertelt de enthousiaste Baarnse (74).

“25 Jaar geleden had ik nooit kunnen denken dat we nu 260 deelnemers zouden hebben.” De bedenkster zag tijdens een vakantie in de Ardennen een grote kerststal in de muziektent op het plein van Malmédy en dacht meteen: “Zou dat ook wat voor Baarn zijn?” Onderweg rijpte het idee. Ze legde het voor aan man en kinderen en die vonden het heel erg leuk. Terug in Baarn nodigde zij een groep vrienden uit. Die raakten zo enthousiast over haar plan dat er in 1996 voor het eerst een kerststallenroute was, met zeven stalletjes. De organisatie deed Van den Eshof de eerste achttien jaar in haar eentje, met hulp van man en kinderen. “Inmiddels is er een commissie van elf man en dat is nodig ook. Er komt heel wat bij kijken.”

ENORME VARIATIE

“In principe heeft elke deelnemer een zelfgemaakte stal”, vertelt ze. “De variatie is enorm en toch heeft het allemaal te maken met het kerstverhaal.” Kerstmannen en galopperende rendieren worden niet getolereerd; dat druist in tegen de twee doelen waar de organisatie voor staat. “We willen de traditie van de Europese kerststal in ere houden én het kerstverhaal onder de mensen brengen”, vertelt de spil van de organisatie, zelf praktiserend katholiek. “Die traditie begon in 1223 toen Franciscus de eerste kerststal opzette. In 2023 hopen we dat te vieren. Aan het 25-jarig bestaan kunnen we dit jaar geen aandacht besteden, dat spreekt voor zich. Het feest schuiven we door naar volgend jaar.”

In haar eigen tuin zet de gepensioneerde docente van het Baarns Lyceum elk jaar twee stallen neer en in haar serre plaatst ze een verlicht kerstdrieluik dat haar dochter schilderde naar middeleeuws voorbeeld. Langs het pad naar de voordeur komt elk jaar een grote paddenstoel met daaronder een kerstgroep: kleine poppetjes in Dickensstijl. Voor de grote kerstgroep aan de andere kant van de voordeur heeft Van den Eshof keuze uit drie stallen. De eerste bestaat uit grote beelden van Fimoklei, met haren, kleren en toebehoren van waardeloos materiaal zoals met goudstof omklede yoghurtbekers. De basis van de tweede is een incomplete groep uit een tuincentrum, Maria miste. Een jaar later trof Van den Eshof een engel in de Makro die perfect paste. “Dat is mijn Maria, dit heeft zo moeten zijn.” Groep drie bestaat uit door haar dochter gebreide figuren.

ONDERDUIKERS

In de stallen van Van den Eshof, oud-docente Spaans, is ruimte voor een bijzondere traditie. “In Spanje hoort het poepertje erbij, een figuurtje dat gehurkt zijn behoefte doet. De brenger van de blijde boodschap.”

Onder de deelnemers bevinden zich de katholieke Nicolaaskerk en drie protestante kerken. “De christelijk-gereformeerde Adventkerk plaatst dit jaar buiten een groot houten opengeslagen boek waarop een deel van het kerstevangelie te lezen valt. Figuren zijn voor hen een stap te ver, maar ze doen wel mee.”

Bijzonder is de kerststal uit de Tweede Wereldoorlog. “Joodse onderduikers beeldden de geboorte van Christus uit.” Van den Eshof laat een foto van dit exemplaar zien: fijn beschilderde uitgezaagde figuren in een vogelhuis met rieten kap. “De figuren hebben jarenlang op zolder gelegen.”

De verscheidenheid is enorm: een Nijntje-stal, een aquarium vol Barbiepoppen die het kerstevangelie verbeelden, kerstfiguren van uitgeblazen eieren, een kerstkijkdoos met een trappetje erbij. Alle stallen zijn verlicht, bij enkele stallen klinkt ook kerstmuziek.

Hoeveel bezoekers de kerstroute jaarlijks trekt, is nooit bijgehouden. “Het zijn er veel. Ze komen zelfs uit Duitsland en België en dit jaar is de plaatselijke Rotary van plan om de route met eenzame mensen te lopen.” ●

De Kerststallenroute Baarn kan tot en met 6 januari gelopen worden. De verlichting brandt tot 23.00 uur. Info en routebeschrijving: kerststallenroutebaarn.nl.